

Κριτήριο Προσομοίωσης:

Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Βιωσιμότητα στην τέχνη: «Τάση» ή άμεση Αναγκαιότητα;

Διανύοντας τον δεύτερο χρόνο μιας πρωτοφανούς δυσβάστακτης πανδημίας, η περιβαλλοντική αλλαγή αποτελεί τη νούμερο ένα «τάση» ενδιαφέροντος για όλους τους τομείς, επιτελώντας νέα πραγματικότητα σε κάθε γωνιά της γης, με τη βιωσιμότητα στην τέχνη να είναι ένα μικρό αλλά σημαντικό της παρακλάδι που μπορεί να φέρει μεγάλη αλλαγή.

Η περιβαλλοντική τέχνη είναι ένας ευρύς όρος που περιλαμβάνει μια σειρά από διαφορετικά κινήματα, τα οποία όμως φέρουν τον ίδιο στόχο, την προστασία του περιβάλλοντος μέσω ή από την τέχνη. Μερικά από αυτά τα κινήματα είναι η Οικολογική τέχνη, η Earth Art, η Land art, η Sustainable art κ.ά. [...]

Τι είναι η βιωσιμότητα όμως και ποιες είναι οι βασικές αρχές της; Η βιωσιμότητα, αφορά στην ισορροπία ανάμεσα στην παραγωγή των αγαθών και την κατανάλωση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιείται για την επίτευξη αυτής. Με απλά λόγια οι φυσικοί πόροι που απαιτούνται για την παραγωγή ενός αγαθού θα πρέπει να ανανεώνονται πιο γρήγορα ή στον ίδιο χρόνο με τον οποίο χρησιμοποιούνται. Αν δεν επιτευχθεί αυτού του είδους η ισορροπία, τότε πολύ σύντομα το οικοσύστημα δεν θα μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της ανθρωπότητας. Κάτι τέτοιο, όπως είναι λογικό, θα μπορούσε να προκαλέσει την κατάρρευση των οικοσυστημάτων και να οδηγήσει σε μία πρωτοφανή περιβαλλοντική κρίση. Μέσω της βιώσιμης τέχνης οι καλλιτέχνες ελπίζουν όχι μόνο να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο γίνεται το έργο τους, αλλά και να εμπνεύσουν κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές. Πώς όμως οι καλλιτέχνες και οι θεσμοί μεταμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο δημιουργείται η τέχνη;

Η βιωσιμότητα στην τέχνη παρουσιάζεται με διάφορες μορφές τέχνης, όπως για παράδειγμα η Οικολογική, η Land art και η Upcycling. Πιο συγκεκριμένα, η **Οικολογική τέχνη** επιδιώκει να διατηρήσει, να αποκαταστήσει και να αναζωογονήσει τις μορφές ζωής, τους πόρους και την οικολογία της Γης, εφαρμόζοντας τις αρχές των οικοσυστημάτων και προσπαθώντας να προωθήσει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή της κοινότητας στην αποκατάσταση της φύσης. Μιλάμε λοιπόν για αναπαραστάσεις έργων τέχνης με σκοπό την τόνωση του διαλόγου, έργα αποκατάστασης για την ανάκτηση ή αποκατάσταση μολυσμένου και διαταραγμένου περιβάλλοντος, έργα ακτιβιστών με σκοπό την πολιτική ενεργοποίηση, έργα τέχνης που χρησιμοποιούν φυσικούς πόρους όπως νερό, ηλιακό φως, φυτά κ.λπ.

Στη συνέχεια η **Land art**, χρησιμοποιεί υλικά που προέρχονται από τη φύση για να δημιουργήσει έργα τέχνης που συχνά λαμβάνουν χώρα σε απομακρυσμένες τοποθεσίες με σκοπό να

τονίσουν περαιτέρω τη δύναμη και την ομορφιά της φύσης. Οι καλλιτέχνες αυτού του κινήματος παράγουν γλυπτά που χρησιμοποιούν ηλιακούς, αιολικούς, υδροηλεκτρικούς, παλιρροϊκούς και γεωθερμικούς πόρους για τη δημιουργία κίνησης και ενέργειας. Δημιουργώντας ένα έργο τέχνης που μπορεί να συλλέξει αυτή την ενέργεια, οι καλλιτέχνες υπενθυμίζουν στους θεατές την πραγματική ομορφιά και δύναμη της φύσης. Τέλος, η **Upcycling**, η τέχνη κατά την οποία ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί υλικά που προηγουμένως θεωρούνταν άχρηστα, ανεπιθύμητα ή κατεστραμμένα και αποτελεί μια μορφή βιώσιμης τέχνης που έχει κερδίσει έδαφος τα τελευταία χρόνια.

Η βιωσιμότητα λοιπόν, απαιτεί επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο καταναλώνουμε, κατασκευάζουμε και σχεδιάζουμε έργα τέχνης και αντικείμενα. Εκτός από τα πολιτιστικά κινήματα, καλλιτέχνες σε όλο τον κόσμο έχουν ενστερνιστεί την ιδέα της βιωσιμότητας στην τέχνη. [...]

Καθώς η περιβαλλοντική κρίση γίνεται όλο και πιο αισθητή, οι σχέσεις ανθρώπου και φύσης βρίσκονται εδώ και αρκετά χρόνια στο επίκεντρο του προβληματισμού πολλών Ελλήνων καλλιτεχνών. [...]

Η βιωσιμότητα λοιπόν, είναι το εφελήριο για να δούμε όλοι μας καθαρά πως η προστασία του περιβάλλοντος και του φυσικού ανάγλυφου με κάθε τρόπο, όπως μπορεί ο καθένας μας, δεν αποτελεί τάση, δεν είναι ακτιβισμός, πολιτική ή προσωπική επιλογή, αλλά αποτελεί ύψιστη ανάγκη για αλλαγή.

Ευφυΐα είναι η ικανότητα προσαρμογής στην αλλαγή, Stephen Hawking, (1942-2018)

Δεν χρειάζεται ευφυΐα θα προσθέσω εγώ για να προσαρμοστείς στην αλλαγή, διότι κάθε άνθρωπος ανάλογα με τα βιώματα και τις προσλαμβάνουσες του, αργά ή γρήγορα θα αναγκαστεί να προσαρμοστεί σε αυτήν. Το θέμα είναι ότι εν έτει 2021 και μετά από ενάμιση χρόνο παγκόσμιας πανδημίας, συνειδητοποιείς ότι η αλλαγή δεν είναι κάτι μακρινό στο μέλλον σου που εάν θέλεις μπορείς προς το παρόν να κρύψεις «κάτω από το χαλί» για να μην το βλέπεις, αλλά μια βαριά και επείγουσα ανάγκη που πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα. Δεν προσαρμόζεσαι λοιπόν σε μια αλλαγή, αλλά γίνεσαι αυτή.

Προκειμένου να επιβιώσουμε, όλοι μας, ως κρίκοι στην αλυσίδα ενός ενιαίου οικοσυστήματος, αλληλεξαρτόμαστε. Η βιωσιμότητα στην τέχνη και οι καλλιτέχνες που εστιάζουν σε αυτήν μας φέρνουν αντιμέτωπους με το γεγονός ότι ο τρόπος ζωής μας έχει συνέπειες που δυστυχώς ήδη έχουμε αρχίσει να τις επωμιζόμαστε καθημερινά. Είναι δύσκολη η ανάληψη της ευθύνης και οι άνθρωποι δουλεύουν όλη τους τη ζωή με τον εαυτό τους για να μάθουν να αναλαμβάνουν τις ευθύνες που τους αναλογούν. Είναι όμως τουλάχιστον κουτό να νομίζουμε πως υπάρχει πλέον χώρος κάτω από αυτό το ταιριασμένο χαλί γι' αυτά που αποφασίσαμε, να αφήσουμε στην τύχη τους. Γιατί είμαστε όλοι πολύ καλύτεροι από όλο αυτό και καιρός είναι πλέον να δεσμευτούμε και να αναλάβουμε τις ευθύνες μας.

Διασκευασμένο άρθρο της Μαριάννας Μαυρουδή, δημοσιευμένο στον ιστότοπο *elculture*

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Κορονοϊός: Η φύση ζει ελεύθερη ξανά, αλλά για πόσο;

Ο **κορονοϊός** έχει μετατρέψει το 2020 σε έτος-εφιάλτη. [...] Την ώρα πάντως που όλα μοιάζουν μαύρα και δυσώϊωνα αναφορικά με το μέλλον, υπάρχει κάτι από το οποίο μπορεί να πιαστεί ο άνθρωπος για να βελτιώσει τη ζωή του από εδώ και πέρα και να ελαχιστοποιήσει τις πιθανότητες να ξαναζήσει τέτοια σενάρια τρόμου στο μέλλον.

Αυτό σχετίζεται άμεσα με τις αλλαγές που έχει προκαλέσει η πανδημία στον τρόπο ζωής μας, με τον περισσότερο κόσμο να είναι στα σπίτια του ως μέτρο εξάπλωσης του κορονοϊού και την ατμόσφαιρα, το οικοσύστημα, αλλά και μέρος του ζωικού βασιλείου να έχουν "αναπνεύσει". Κατά συνέπεια και ο ίδιος ο άνθρωπος, με τον **"Guardian"** να καταγράφει κάποιες θεαματικές αλλαγές που έχουν θετικό πρόσημο στη ζωή μας και να στέλνει το μήνυμα πως θα πρέπει να ακούσουμε το καμπανάκι και να μην κάνουμε τα ίδια λάθη όταν θα βρούμε φως και βγούμε από το μακρύ τούνελ στο οποίο έχουμε μπει.

"Οι περιβαλλοντικές αλλαγές που προκλήθηκαν από τον κοροναϊό ήταν για πρώτη φορά ορατές από το διάστημα. Στη συνέχεια, καθώς η ασθένεια και η αστυνόμευση εξαπλώνονται, μπορούσαν να γίνουν αισθητές στον ουρανό πάνω από τα κεφάλια μας, στον αέρα που μπαίνει στα πνευμόνια μας, ακόμη και στο έδαφος κάτω από τα πόδια μας", αναφέρει αρχικά στο σχετικό - αποκαλυπτικό- κείμενό της η εφημερίδα και συνεχίζει:

"Καθώς οι αυτοκινητόδρομοι καθάρισαν και τα εργοστάσια έκλεισαν, οι βρώμικες ζώνες καφέ ρύπανσης συρρικνώθηκαν πάνω από τις πόλεις και τα βιομηχανικά κέντρα στη χώρα μέσα σε λίγες ημέρες από την επιβολή καραντίνας [...].

Για πολλούς ειδικούς, αυτό είναι μία ιδέα για το πώς μπορεί να μοιάζει ο κόσμος χωρίς ορυκτά καύσιμα. Αλλά οι ελπίδες ότι η ανθρωπότητα θα μπορούσε να βγει από αυτή τη φρίκη σε έναν πιο υγιεινό, καθαρότερο κόσμο δεν θα εξαρτηθεί από τις βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις του ιού, αλλά από τις μακροπρόθεσμες πολιτικές αποφάσεις που θα παρθούν.

Μετά από δεκαετίες αδιάλειπτης αυξανόμενης πίεσης, το ανθρώπινο αποτύπωμα στη γη ξαφνικά ελάφρυνε. Η εναέρια κυκλοφορία μειώθηκε κατά το ήμισυ στα μέσα Μαρτίου σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή χρονιά. [...] Οι βασικοί περιβαλλοντικοί δείκτες, οι οποίοι επιδεινώθηκαν για πάνω από μισό αιώνα, έχουν βελτιωθεί».

[...]Τα στοιχεία που αναφέρει το αγγλικό μέσο έρχονται να επιβεβαιωθούν και στην Ελλάδα καθώς από τις μετρήσεις που πραγματοποίησε υπηρεσία του υπουργείου Περιβάλλοντος διαπιστώθηκε πριν λίγες ημέρες σημαντική μείωση της ρύπανσης της ατμόσφαιρας της Αθήνας λόγω των μέτρων αντιμετώπισης του κορονοϊού.

Ορισμένοι αναλυτές πιστεύουν ότι θα μπορούσε να σηματοδοτήσει την αρχή μιας παρατεταμένης καθοδικής τάσης στις εκπομπές και την αρχή του τέλους για το πετρέλαιο. Άλλοι έχουν μία πιο επιφυλακτική προσέγγιση σχετικά με τα καύσιμα που κυριάρχησαν στη ζωή μας και μολύνουν την ατμόσφαιρά μας για τον περασμένο αιώνα.

"Η μείωση των εκπομπών είναι παγκόσμια και άνευ προηγουμένου", δήλωσε ο Rob Jackson, πρόεδρος του Global Carbon Project. "Η ατμοσφαιρική ρύπανση έχει πέσει σε πολύ χαμηλά επίπεδα στις περισσότερες περιοχές. Ο ιός μάς δίνει μία ιδέα στο πόσο γρήγορα θα μπορούσαμε να καθαρίσουμε τον αέρα μας με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας".

Ωστόσο, προειδοποίησε ότι το ανθρώπινο κόστος ήταν πολύ υψηλό και ότι τα περιβαλλοντικά οφέλη θα μπορούσαν να αποδειχθούν προσωρινά.

[...]Την ίδια ώρα πάντως οι ειδικοί προειδοποιούν πως "Βραχυπρόθεσμα, θα ήταν επικίνδυνο να πιστεύουμε ότι η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας αποτελεί όφελος για τη φύση".

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν εύλογα ερωτήματα για το μέλλον και το αν υπάρχει περίπτωση μέσα από αυτήν την παγκόσμια πανδημία να προκληθεί ένα σοκ που θα αλλάξει τον κόσμο, με το άρθρο να κλείνει ως εξής:

«Οι ηγέτες των Ηνωμένων Εθνών, οι επιστήμονες και οι ακτιβιστές πιέζουν για επείγουσα δημόσια συζήτηση, ώστε η ανάκαμψη να επικεντρωθεί σε πράσινες θέσεις εργασίας και καθαρή ενέργεια και στη φυσική υποδομή. [...] Οι κορυφαίοι επιστήμονες υπέγραψαν από κοινού μια ανοιχτή έκκληση προς τις κυβερνήσεις να χρησιμοποιήσουν τα πακέτα ανάκαμψης για να οδηγηθούν σε μία πιο πράσινη κατεύθυνση και όχι να επιστρέψουν εκεί που ήταν πριν.

Η πανδημία κατέδειξε τις θανατηφόρες συνέπειες της παραβίασης των προειδοποιήσεων των εμπειρογνομόνων, της πολιτικής καθυστέρησης και της θυσίας της ανθρώπινης υγείας και των φυσικών τοπίων για την οικονομία.[...]

Όπως δήλωσε ο επικεφαλής του τομέα περιβάλλοντος του ΟΗΕ, Inger Andersen, η φύση μάς στέλνει ένα μήνυμα ότι αν παραμελήσουμε τον πλανήτη, θέτουμε σε κίνδυνο τη δική μας ευημερία".

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Νικηφόρου Βρεττάκου, «Μη μου σκοτώνετε της γης το ποίημα»

«Μη μου σκοτώσετε το νερό.
Μη μου σκοτώσετε τα δέντρα.
Μη μου ξεσκίστε αυτές τις θείες σελίδες
που τις γράψανε τ' ασύλληπτο φως
κι ο ασύλληπτος χρόνος
κι όπου σταθώ με περιβάλλουν.

Μη μου σκοτώσετε της γης το ποίημα!...
Επιστρατέψετε την αιωνιότητα,
ανάβοντας το άστρο: «Αγάπη».
Επιστρατέψετε την αιωνιότητα,
ανάβοντας ψηλότερα απ' όλα,
πάνω απ' το έτοιμο βάραθρο,
το άστρο: «Ανθρώπινο μέτωπο!».
Σας παρακαλούμε:
Αφήστε μας τα πράγματα.
Μη μας τα καίτε.
Αφήστε τα έντομα να βρίσκουνε τ' άνθη τους»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να συνοψίσετε τις μορφές που έχει λάβει το κίνημα της βιωσιμότητας στην τέχνη σε 60 περίπου λέξεις.

Μονάδες 15

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση το Κείμενο 1, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό ή Λάθος. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο:

(α). Στις διάφορες μορφές της βιωσιμότητας στην τέχνη οι καλλιτέχνες αλλάζουν αποκλειστικά τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται το έργο τους.

(β). Σε όλες τις μορφές του κινήματος της βιωσιμότητας στην τέχνη χρησιμοποιούνται υλικά που προέρχονται από τη φύση.

(γ). Οι συνθήκες της εποχής καθιστούν επιτακτική την ευφυΐα προκειμένου να προσαρμοστούμε στην επικείμενη αλλαγή.

(δ). Βασικός λόγος για τον οποίο ο σύγχρονος άνθρωπος δυσκολεύεται να αναλάβει την φροντίδα του περιβάλλοντος είναι η ανευθυνότητά του.

(ε). Η αρθρογράφος θεωρεί πως δεν είμαστε ικανοί για μια πιο θετική αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού ζητήματος.

Μονάδες 10

B2. (α) Πόσο αποτελεσματικός θεωρείτε πως είναι ο τίτλος του πρώτου κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 8

(β) Να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στην παρακάτω περίοδο λόγου από το κείμενο 1, ώστε να καταστεί το ύφος πιο οικείο: *Η βιωσιμότητα λοιπόν, είναι το εφαλτήριο για να δούμε όλοι μας καθαρά πως η προστασία του περιβάλλοντος και του φυσικού ανάγλυφου με κάθε τρόπο, όπως μπορεί ο καθένας μας, δεν αποτελεί τάση, δεν είναι ακτιβισμός, πολιτική ή προσωπική επιλογή, αλλά αποτελεί ύψιστη ανάγκη για αλλαγή.*

Μονάδες 7

Β3. Να παρουσιάσετε με συντομία τα κεντρικά σημεία του κειμένου 2 και να παρουσιάσετε τον κοινό του νοηματικό άξονα με το κείμενο 1, εφόσον υπάρχει. (Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 80 λέξεις).

Μονάδες 15

Γ. Να διατυπώσετε το ερμηνευτικό σας σχόλιο για το ποίημα (κείμενο 3).

Μονάδες 15

Δ. Είναι κοινώς αποδεκτό πως η ισορροπία του οικοσυστήματος έχει κλονιστεί εξαιτίας της ανθρώπινης δράσης. Σε ένα άρθρο γνώμης αναγνωρίζετε την αναγκαιότητα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και προβληματίζεστε σχετικά με τη δυνατότητα της βιώσιμης τέχνης – όπως αυτή παρουσιάζεται στο κείμενο 1- να εμπνεύσει τις κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές που απαιτούνται γι' αυτόν τον σκοπό. (300-350 λέξεις)

Μονάδες 15

Καλή επιτυχία!